

Abstrakt

Domestikace, neboli člověkem prováděná cílená selekce na užitkovost a snadnost chovu zvířat, ovlivňuje nejen jejich morfologické, ale také behaviorální a fyziologické vlastnosti. Domestikace má rovněž vliv na stavbu nervové soustavy, běžným důsledkem je zmenšení mozku. Tato změna je přičítána snížené potřebě zvířat zpracovávat rozmanité podněty z prostředí, ale do určité míry je také artefaktem relativní velikosti mozku odvozené z alometrického vztahu mezi velikostí těla a mozku. Pokud bereme v potaz i absolutní velikost mozku, změna zpravidla není tak výrazná, u některých domestikantů se mozek dokonce zvětšuje, avšak pomaleji než tělo. Také kognitivní schopnosti domestikovaných zvířat nejsou ovlivněny tak významně, jak se po dlouhou dobu předpokládalo. Cílem této práce je shrnout dostupná data o změnách velikosti mozku a jeho jednotlivých částí a změnách v kognitivních schopnostech u vybraných druhů domestikovaných ptáků a savců. Zabývám se také vlivem feralizace na nervový systém domestikantů. Pozorované změny diskutuji v kontextu typu a délky umělé selekce.

Klíčová slova: velikost mozku, domestikace, feralizace, evoluce, kognice